

РЕШЕНИЕ

№ 391

гр. К., 29.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – К., II СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи август през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Грета Денчева

при участието на секретаря Евгения Пинева
като разгледа докладваното от Грета Денчева Гражданско дело №
20235140100108 по описа за 2023 година

Постъпила е искова молба от "А.С.В." ЕАД гр. С. против И. Б. А., с която ищецът твърди, че има вземане спрямо ответника, произтичащо от неизпълнение в срок от длъжника на задълженията му по договор за потребителски кредит № *****, сключен на ***** с „*****“ ЕАД, като вземанията са прехвърлени от страна на дружеството - кредитор в полза на "А.С.В." ЕАД по силата на Приложение № 1 от дата 29.10.2021 г. към Договор за покупко-продажба на вземания (цесия) от дата 31.08.2018 г. Сочи, че за извършеното прехвърляне на вземането длъжникът е уведомен по реда на чл.99, ал.3 от ЗЗД с Уведомително писмо с изх. № ***** от дата 09.11.2021 г., изпратено с известие за доставяне, от страна на „А.С.В." ЕАД, в качеството ѝ на пълномощник на цедената, което не е получено от длъжника, поради което длъжника следва да се счита за уведомен за извършената цесия посредством връчване на уведомлението с преписа от исковата молба по реда на чл.131 от ГПК. Сочи, че срокът на договора е изтекъл на дата 05.07.2021 г. , като вземанията се претендират поради настъпил падеж. Моли да се признае за установено съществуването на вземания, за които е издадена Заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК по ч.гр.дело ч. гр. д. № ***** по описа на Районен съд - К., както следва: сумата 4680.81 лв. (четири хиляди шестстотин и осемдесет лева и 81 стотинки) - главница, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на постъпване на заявлението по чл.410 от ГПК в съда - до окончателното и изплащане; сумата 2001.81 лв. (две хиляди и един лева и 81 стотинки) - договорна лихва за периода от 04.10.2018 г. до 05.07.2021 г.;

сумата 2736.10 лв. (две хиляди седемстотин тридесет и шест лева и 10 стотинки) - обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 05.10.2018 г. до датата на подаване на заявлението по чл.410 ГПК в съда. Претендира направените разноски в заповедното и исковото производство.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил отговор от ответника, с който оспорва иска като неоснователен. Излага подробни съображения за наличие на неравноправни клаузи при наличие на хипотезите на чл.143, т.9, т.10 и т.18 от ЗЗП. Сочи, че на кредитополучателя не е представена преддоговорна информация за запознаване с клаузите на сключения договор и индивидуално договаряне. Прави възражение, че не е посочена методиката, по която се определят лихвените нива и основанията за промяна. Релевира възражение за нарушение на изискванията на чл.143, т.18 във вр. с чл. 147, ал.1 от ЗЗП, поради неформулиране на клаузите в договора за потребителски кредит по ясен и недвусмислен начин. Оспорва, че не е посочен размерът на еднократната такса за оценка на риска, както и размерът на множество застраховки задължителни по договора, поради което ответникът не е бил запознат с размера на предвидените размери преди сключване на договора. Сочи, че тези такси, както и застраховки представляват скрит разход по договора за кредит, поради което са неравноправни. Излага възражения, че не е конкретизиран точният размер на дължимия лихвен процент и на годишния процент на разходите, поради което договорът е недействителен. Релевирано е насрещно възражение за прихващане на основание чл. 103, ал. 2 от ЗЗД между установения размер на претендираната главница по кредита по установителния иск в размер на 9418,72 лева със сумата от 4060,71 лева, представляваща получена от ищеца в периода от 05.08.2018г. до 05.02.2023г. такса за оценка на риска в размер на 520,79 лева и застраховки по договора в размер на 839,92 лева и възнаградителна лихва в размер на 2700,00 лева или общо сумата от 4060,71 лева получена от ищеца без правно основание въз основа на нищожни договорни клаузи от договора за паричен заем. Моли за отхвърляне на иска и присъждане на разноски.

Съдът, като прецени поотделно и в съвкупност събраните в настоящото производство доказателства, както и доводите на страните, намира за установено от **фактическа и правна страна** следното:

Съдът е сезиран с установителен иск с правно основание чл.422, ал.1 във вр.с чл.415, ал.1, т.1 от ГПК във вр. с чл.86, ал.1 от ЗЗД

Искът е подаден в едномесечния преклузивен срок по чл. 415 ГПК след възражение от ответника, в срока по чл. 414 ГПК, срещу заповед № ***** за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч. гр. д. № ***** на РС - К., издадена за сумите, предмет на установяване.

Не е спорно по делото, че на ***** между „*****" ЕАД като кредитор и ответника И. Б. А. като потребител е сключен договор за потребителски кредит № *****, видно от който размера на кредита е 3 500 лева, BANK КОМБО ЖИВОТ – 415.80 лева, BANK КОМБО

БЕЗРАБОТИЦА – 424.12 лв., общ размер на кредита – 4860.71 лева, еднократна такса за оценка на риска – 520.79 лева, за която е посочено, че е дължима в деня на подписване на договора за кредит, финансира се от кредитора и се възстановява от потребителя с дължимите месечни вноски съгласно погасителния план. Съгласно договора за потребителски кредит общата сума, дължима от потребителя, е 7152.31 лева лева, като видно от погасителния план същата е разсрочена на 36 месечни вноски по 198.68 лева, със срок на договора – 05.07.2021 г. Посочено е в договора, че лихвеният процент, с който се олихвява предоставения кредит, изразен като годишен лихвен процент, е 27.09 %, като лихвата се начислява ежемесечно по метода на простата лихва върху остатъчния размер на главницата по кредита на база 30 дни в месеца и 360 дни в годината. Съгласно чл. 9.4 от договора, при просрочие потребителят дължи и лихва за просрочие в размер на законната лихва върху просрочената сума за периода на просрочието, а съгласно чл. 10 от договора годишния процент на разходите е 41.77. Съгласно чл. 7.2.2, когато потребителят е пожелал да сключи някоя от застраховките или да се присъедини към някоя от застрахователните програми, предлагани от кредитора при условията на чл. 19, частта от средствата по кредита, представляваща дължимата за конкретната застраховка, се превежда от кредитора директно по банковата сметка на съответния застраховател, респ. по банковата сметка на съответния застрахователен посредник, за което потребителят дава изричното си нареждане и съгласие с подписването на договора.

Установява се, че вземанията са цедирани на ищеца "А.С.В." ЕАД, което обуславя активната му процесуална легитимация и го легитимира като кредитор.

От заключението на назначената пред първонистанционния съд съдебно - счетоводната експертиза, което не е оспорено от страните, и което съда кредитира като обективно и компетентно изготвено, се установява, че кредитът е усвоен на *****, като сумата по кредита в размер на 4860,71лв., която подлежи на връщане, включва: усвоена сума в размер на 839.92 лв. (415,80 лв. +424.12лв.) застрахователна сума за ЗК „У.“, по Застрахователна полица № *****, сумата е преведена на *****; усвоена е еднократна такса за оценка на риска в размер на 520,79 лв., преведена на *****; разликата от 3500,00 лв. остава разполагаема по банковата сметка на И. Б. А..

Съгласно съдебно - счетоводната експертиза непогасената главница е в размер на 4680,81 лв. към 22.01.2019 г., непогасената договорна лихва е в размер на 2001.81лв. за периода от 26.10.2018г. до 05.07.2021г., а лихвата за забава за периода от 05.10.2018г. до 30.01.2023 г. вкл. изчислена върху просрочена главница, е в размер на 1358,50лв. Вещото лице дава заключение, че по договора са платени от ответника суми в общ размер на 478 лева.

Сключеният между страните договор е за потребителски кредит, чиято правна регулация се съдържа в Закона за потребителския кредит (ЗПК), а по

силата на препращащата разпоредба на чл. 24 от ЗПК - и в Закона за защита на потребителите (ЗЗП), с установени императивни изисквания, израз на потребителската защита, относно формата и съдържанието на договора в чл. 10 и чл. 11 от ЗПК, като неспазването на тези по чл. 10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7-12 и т.20 и ал.2 от ЗПК прави договорът за потребителски кредит недействителен съгласно чл. 22 от ЗПК.

В тази връзка съдът приема, че при сключване на договора е спазена изискуемата се от чл. 10, ал. 1 от ЗПК писмена форма на хартиен носител и шрифт, съдържанието на договора отговаря на изискванията на чл. 11, ал. 1, т.1-6 и т.8-9 и т.11 от ЗПК - съдържа дата и място на сключването, вид на предоставения кредит, индивидуализация на страните, срок на договора, размер на ГЛП, информация относно размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски.

От договора за потребителски кредит се установява, че е посочен годишния процент на разходите (ГПР), но единствено като абсолютна процентна стойност, като липсва посочване на взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в Приложение № 1 начин, каквото е изискването на чл. 11, ал 1, т. 10 от ЗПК. Съгласно разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от ЗПК, ГПР изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В настоящия случай, в договора липсва конкретизация относно начина, по който е формиран посоченият процент ГПР, което води и до неяснота относно включените в него компоненти, а това от своя страна е нарушение на основното изискване за сключване на договора по ясен и разбираем начин - чл. 10, ал. 1 от ЗПК.

В договора е обективизиран погасителен план, който съдържа единствено информация относно падежните дати на всяка от вноските и размера на вноската. В тази връзка, от договора за потребителски кредит, в това число - от погасителния му план (чл. 11.2), не се установява какъв е действителния размер на договорната (възнаградителна) лихва, като е посочено единствено, че лихвеният процент, с който се олихвява предоставения кредит, изразен като годишен лихвен процент, е 27.09 %. В тази насока, установява се, че "предоставения кредит" е 3 500 лева, а договорната лихва е начислена както върху тази сума, така и върху еднократната такса за оценка на риска в размер на 520.79 лева, и върху застрахователната сума в общ размер на 839.92 лв., формиращи заедно главница в общ размер на 4860.71 лева. По този начин потребителят е лишен от възможността за преценка каква е цената на предоставяната му услуга в парично (а не само процентно) изражение, за да предвиди икономическите последици от сключването на договора, в т.ч и когато лихвеният процент е фиксиран. Необходимо е между страните по договора да е постигнато съгласие за начина на формиране на

възнаграждението на кредитодателя като съществен елемент на договора и израз на засилената защита на потребителя, в т.ч. и ако възнаградителна лихва се дължи не само върху предоставения реално паричен ресурс, а и върху такъв по свързан договор, какъвто е договорът за застраховка, по който е нарушено изискването на чл. 27, ал. 1 от ЗПК, съгласно което договорът за предоставяне на услуги, финансиран от потребителски кредит, посочва задължително, че цената на услугата ще е заплатена изцяло или частично с кредит, предоставен от кредитора.

Предвид изложеното, съдът приема, че клаузата за възнаградителната лихва е неравноправна по смисъла на чл. 143, ал. 1 и чл. 143, ал. 2, т. 10 от ЗЗП, тъй като тя е неясна - нито преди, нито при сключването на договора кредитополучателят получава конкретна информация каква е цената на услугата и при какви условия кредиторът я формира, което изцяло е в противоречие с изискването за добросъвестност и води до неравновесие между правата и задълженията на страните по договора за кредит, което изрично е въведено като изискване за действителност на потребителския кредит в чл. 10, ал. 1 от ЗПК.

Освен това, по отношение на таксата за оценка на риска, съдът намира, че е недопустимо да се изисква от потребителя заплащане на такси за действия, свързани с усвояване и управление на кредита, съгласно чл. 10а, ал. 2 от ЗПК във връзка с чл. 21 от ЗПК. В случая, еднократната такса за оценка на риска, без такъв риск да е формулиран въобще в договора и приложенията му, дължима при одобрение на потребителя за кредит, т.е. касае се такса, срещу която потребителят не получава насрещна престация от кредитора, и е свързана с усвояването на кредита, доколкото одобряването е част от дейността по усвояване на кредита. Липсват доказателства да е извършена обективна преценка на риска, който кредиторът поема с предоставянето на кредита, предвид обстоятелството, че и искането-декларация за потребителски кредит, и самият договор, са подписани на една и съща дата - *****, без да е ясно и точно определено действието, за което се събира таксата.

Или, сключеният договор за потребителски кредит е недействителен съгласно чл. 22 от ЗПК, като неотговарящ на всички изисквания на чл. 10, ал. 1 от ЗПК във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 7 и т. 10 ЗПК. Последиците на тази недействителност са регламентирани в чл. 23 от ЗПК, предвиждащ, че потребителят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и на лихва или други разходи по кредита.

В тази връзка, установява се по делото от назначената съдебно - счетоводна експертиза, че потребителят е заплатил по договора за потребителски кредит общо сумата в размер на 478 лева. Установява се безспорно, че ответника е усвоил притендираната сума от 3500 лв. и от страна на заемодателя са били преведени на застрахователя дължимите суми за двете застраховки в общ размер на 839.92 лв., то на възстановяване подлежи

сумата от 4339.92 лв. Доколкото от заключението по ССЕ се установява, че кредитополучателят е внесел сума от 478 лв. то същата следва да се отнесе за погасяване на задължението му за главница, поради което неизплатен от него остава остатък от главница в размер на 3861.92 лв.

По изложените съображения, че платената сума от 478 лв. следва да се отнесе за погасяване на дължимата главница, независимо от начина на осчетоводяване на плащанията от кредитора, то следва да се остави без уважение релевираното възражение от ответника за прихващане на основание чл. 103, ал. 2 от ЗЗД между установения размер на вземането по установителния иск в размер на 9418,72 лева със сумата от 4060,71 лева, представляваща получена от ищеца в периода от 05.08.2018г. до 05.02.2023г. такса за оценка на риска в размер на 520,79 лева и застраховки по договора в размер на 839,92 лева и възнаградителна лихва в размер на 2700,00 лева или общо сумата от 4060,71 лева получена от ищеца без правно основание въз основа на нищожни договорни клаузи от договора за паричен заем, като неоснователно и недоказано.

Въпреки характера на настоящото производство – такова по реда на чл. 422 вр. чл. 415 от ГПК, е допустимо възражение за прихващане, а неговата основателност е въпрос по съществуването на спора – така *Решение № 215 от 28.08.2012 година по търг.дело № 895/2010 г. на ВКС и др.*

По изложените съображения съдът намира, че искът е доказан и следва да се уважи относно дължимата главница до размера от 3861.92 лв., като за разликата над нея до пълния претендиран размер от 4680.81 лв., както и за 2001.81 лв. - договорна лихва за периода 04.10.2018 г. – 05.07.2021 г.; 2736.10 лв. - обезщетение за забава за периода 05.10.2018 г.-28.09.2022 г. /дата на подаване на заявлението/, следва да се отхвърли като неоснователен. Дължимостта на вземането за главница е основание за уважаване на искането за заплащане на обезщетение за забава за периода от дата на подаване на заявлението по 410 от ГПК-29.09.2022 г. до окончателното изплащане на задължението, доколкото не се твърди и не се установява да е извършено такова в рамките на производството.

С оглед изхода на делото на ищеца са дължими разноски съразмерно на уважената част от иска в исковото и заповедно производство, като по съразмерност дължимите разноски в исковото производство са в общ размер на 231 лв. от сторени такива в общ размер на 563.37 лв. /188.37 лв. за д.т., 150 лв. – депозит за ССЕ, 75 лв. –доплащане на възнаграждение на вещо лице и 150 лв. за юрисконсултско възнаграждение за настоящето производство/, а в заповедното производство дължимите разноски по съразмерност са в общ размер на 97.74 лв. от сторени такива в общ размер на 238.37 лв., от които 188.37 лв. за държавна такса и 50 лв. за юрисконсултско възнаграждение по заповедното производство по ч. г. д. №*****, по описа на Районен съд-К..

На ответника се дължат разноски съразмерно на отхвърлената част от иска в размер на 88.50 лв., от сторени такива в размер от 150 лв. за

възнаграждение на вещо лице.

Тъй като ответника е представляван от пълномощник, чието възнаграждение е уговорено по чл. 38, ал. 1, т.2 от Закона за адвокатурата, на процесуалния представител следва да се определи възнаграждение в размер на 1086.66 лв. по съразмерност на отхвърлената част от исковете и съобразно нормите чл. 7, ал. 2, т. 2 на Наредба № 1/ 09.07.2004 г. В случая, определянето на минималния размер на адвокатските възнаграждения следва да е съобразено с цената на всеки от защитаваните интереси по обективно съединените искове /в този смисъл определение № 146/04.04.2022г. по ч.г.д. № 358/2022г., II т.о., ВКС /. Или, при посочената цена на установителните искове, в съответствие с регламентирания размер на адвокатското възнаграждение по действащата към датата на уговаряне на безвъзмездност на правната помощ редакция на Наредба № 1/09.07.2004 г., дължимото минимално адвокатско възнаграждение е както следва: относно иска с цена 4680.81 лв. – 768.08 лв., по иска с цена 2001.81 лв. – 500.18 лв., по иска с цена 2736.10 лв. – 573.61 лв.Общо стойността на минималните възнаграждения е 1841.87 лв., като по съразмерност се присъжда сумата от 1086.66 лв.

На процесуалния представител на ответника се дължат и разноски за производството по ч. г. д. №*****, по описа на Районен съд-К. в размер от 235.99 лв., съразмерно на отхвърлената част от исковете от общо дължими в размер на 400 лв..При преценка дължимостта на разноските, сторени в заповедното производство от длъжника, съдът възприема разрешението, дадено в Определение № 102/14.03.2022г. по ч.т.д. № 2481/2021г. на ВКС, ТК, I т.о., че разноските следва да бъдат определени в приложение на чл. 11 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения по аналогия на основание §1 от Допълнителните разпоредби. Правилото на чл. 11 урежда подобна хипотеза на възнаграждение за частно производство. Необходимо е да се има предвид, че защитата на длъжника в заповедното производство се осъществява чрез подаване на частна жалба - чл. 419 от ГПК, искане за спиране - чл. 420 от ГПК и възражение - чл. 414 от ГПК, все действия, с които не се извършва същинска защита срещу заявеното от молителя материално право. Поради тази причина сторените разноски по повод извършване на сочените действия не следва да бъдат съизмерявани със заявления за защита от молителя материален интерес.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на **И. Б. А., ЕГН *****, с настоящ адрес: гр. К. ж.к. В., *****, съществуването на вземания на „А.С.В.” ЕАД, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул.“Д.П.Д.“ *****, представлявано от изпълнителния**

директор Ю.Х.Ю., действащо чрез пълномощник юрк. И. Н. Н., произхождащи от неизпълнение по договор за потребителски кредит № *****, сключен на ***** с „*****“ ЕАД, както следва:

- сумата от **3861.92 лв. (три хиляди осемстотин шестдесет и един лева и деветдесет и две ст.)** - главница по договор за потребителски кредит № *****, сключен на ***** с „*****“ ЕАД, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 29.09.2022г. - датата на постъпване на заявлението по чл.410 от ГПК в съда - до окончателното и изплащане, за което вземане е издадена *Заповед № ***** за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 30.09.2022 г. по ч. гр. д. № ******, по описа на РС-К., като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над уважения размер от 3861.92 лв. до пълния претендиран размер за главница от **4680.81 лв., като неоснователен.**

ОТХВЪРЛЯ предявените от „А.С.В.“ ЕАД, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул.“Д.П.Д.“ *****, представлявано от изпълнителния директор Ю.Х.Ю., действащо чрез пълномощник юрк. И. Н. Н. против **И. Б. А., ЕГН *******, с настоящ адрес: гр. К. ж.к. В., ***** искове за признаване на установено съществуването на парични вземания, произхождащи от неизпълнение по договор за потребителски кредит № *****, сключен на ***** с „*****“ ЕАД, както следва:

- сумата от **2001.81 лв. (две хиляди и един лева и 81 стотинки)** - договорна лихва за периода от 04.10.2018 г. до 05.07.2021 г.;
- сумата от **2736.10 лв. (две хиляди седемстотин тридесет и шест лева и 10 стотинки)** - обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 05.10.2018 г. до 28.09.2022 г. /датата на подаване на заявлението по чл.410 ГПК в съда / за които е издадена *Заповед № ***** за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 30.09.2022 г. по ч. гр. д. № ******, по описа на РС-К..

ОТХВЪРЛЯ насрещното възражение за прихващане на ответника **И. Б. А., ЕГН *******, с настоящ адрес: гр. К. ж.к. В., *****, против ищеца „А.С.В.“ ЕАД, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул.“Д.П.Д.“ *****, представлявано от изпълнителния директор Ю.Х.Ю., действащо чрез пълномощник юрк. И. Н. Н., между вземането по иска в размер на 9418,72 лева със сумата от 4060,71 лева, представляваща

получена от ищеца в периода от 05.08.2018г. до 05.02.2023г. такса за оценка на риска в размер на 520,79 лева и застраховки по договора в размер на 839,92 лева и възнаградителна лихва в размер на 2700,00 лева, като получена от ищеца без правно основание въз основа на нищожни договорни клаузи от договора за паричен заем, **като неоснователно.**

ОСЪЖДА И. Б. А., ЕГН ***, с настоящ адрес: гр. К. ж.к. В., ***** да заплати на „А.С.В.” ЕАД, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул.“Д.П.Д.“ *****, представлявано от изпълнителния директор Ю.Х.Ю., действащо чрез пълномощник юрк. И. Н. Н. сума в размер на 231 лв., представляваща направени разноси в исковото производство и сума в размър на 97.74 лв. разноси в заповедното производство по ч.гр.д. № ***** по описа на РС-К., съразмерно на уважената част от исковите.**

ОСЪЖДА "А.С.В." ЕАД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул.“Д.П.Д.“ *****, представлявано от изпълнителния директор Ю.Х.Ю., действащо чрез пълномощник юрк. И. Н. Н. да заплати на И. Б. А., ЕГН *****, с настоящ адрес: гр. К. ж.к. В., ***** сума в размер на 88.50 лв., представляваща направени разноси в исковото производство, съразмерно на отхвърлената част от исковите.**

ОСЪЖДА „А.С.В.” ЕАД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул.“Д.П.Д.“ *****, представлявано от изпълнителния директор Ю.Х.Ю., действащо чрез пълномощник юрк. И. Н. Н. да заплати на адв.Т. П. И., АК-П., с рег. №***** от Единния адвокатски регистър, с адрес на кантората: гр.П., ул."О." ***** сумата от 1086.66 лв. за адвокатско възнаграждение, определено от съда по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата за производството по настоящето дело и сумата от 235.99 лв. за адвокатско възнаграждение, определено от съда по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата за производството по ч. г. д. №*****, по описа на Районен съд-К..**

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд - К. в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – К.: _____